

Onderzoek

Beoordeling geschiktheid voor waterspitsmuis van oever watergang, bedrijventerrein Veenendaal

D.L. Bekker; 7 juli 2014

Notitie Zoogdierverseniging N2014013

Inleiding

Aan de noordzijde van het bedrijventerrein De Batterijen in Veenendaal is een onderdoorgang onder het spoor gepland. Ter hoogte van de rode cirkel in onderstaande figuur zal de rechter oever worden aangetast. Een quickscan moet antwoord geven op de vraag of deze oever geschikt is voor de waterspitsmuis. De rest van de watergang blijft intact.

Het plangebied in Veenendaal, met binnen de rode cirkel de watergang met de door de werkzaamheden beïnvloede rechter oever. Luchtfoto ondergrond: © Google Earth.

Movares Nederland B.V. heeft het Bureau van de Zoogdierverseniging opdracht gegeven een bezoek te brengen aan het plangebied en te beoordelen of de genoemde oever geschikt is als leefgebied voor de waterspitsmuis.

Het veldbezoek en de beoordeling vonden plaats op 2 juli 2014 en werden uitgevoerd door de auteur: drs. D.L. Bekker, senior projectmedewerker van het team Onderzoek en Advies van het Bureau van de Zoogdierverseniging; onder andere deskundige op het gebied van de waterspitsmuis.

Methode

In het kader van de Flora- en faunawet dient voorafgaand aan werkzaamheden onderzoek plaats te vinden naar de aanwezigheid van beschermde flora en fauna op de locaties van deze werkzaamheden. In dit geval gaat het specifiek om de relatief zwaar beschermde waterspitsmuis (*Neomys fodiens*), een soort uit tabel 3 van de Flora- en faunawet.

Naast geschiktheid van het biotoop voor waterspitsmuis ter plaatse, is er middels verspreidingsgegevens gekeken of er in de buurt van het plangebied locaties van de soort bekend zijn, met dus geschikt biotoop.

Resultaat

De onderzochte oever bestaat uit een zandpakket met een helling van ongeveer 30 graden, begroeid met plantensoorten van relatief droge biotopen in combinatie met liesgras en waterriet dat doorgroeit in de oever (zie onderstaande foto's). Ter plekke is geen geschikt biotoop voor waterspitsmuis aanwezig.

Oever binnen het plangebied beoordeeld als niet geschikt voor waterspitsmuis.

Foto's: © D.L. Bekker.

De watergang als geheel, waar de onderzochte oever deel van uitmaakt, is van

beperkte omvang en ligt geïsoleerd in een omgeving waarbinnen de aanwezigheid van waterspitsmuis onbekend is. De dichtstbijzijnde recente waterspitsmuislocaties liggen in het Rijndal en in het dal van de Grift (ten zuidoosten van Veenendaal). De historisch gezien dichtstbijzijnde locatie betreft De Hel, een natuurreservaat aan de oostzijde van Veenendaal, maar deze gaat terug tot 1985.

Conclusie

De onderzochte oever wordt beoordeeld als niet geschikt voor de waterspitsmuis. Voor de watergang als geheel zijn er minimale mogelijkheden voor de soort (langs de oever evenwijdig aan het spoor), maar in totaliteit (het betreft een geïsoleerde watergang) te weinig voor het ondersteunen van een populatie. Daarnaast ontbreken waarnemingen van waterspitsmuis in een ruim gebied rond het onderzochte terrein.

Bijlage - beknopte soortbeschrijving

Hieronder wordt in beknopte vorm informatie gegeven over de waterspitsmuis.

Waterspitsmuis (*Neomys fodiens*)

De waterspitsmuis is een soort met een belangrijke status in bescherming en beleid: de soort staat als kwetsbaar op de Rode Lijst van bedreigde en kwetsbare zoogdieren in Nederland (Zoogdierverseniging VZZ 2007, Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit 2009) en de het is een doelsoort voor het Nederlandse natuurbeleid (Bal *et al.* 2001).

De waterspitsmuis wordt aangetroffen bij schoon, niet te voedselrijk, vrij snel stromend tot stilstaand water met een behoorlijk ontwikkelde watervegetatie en ruig begroeide oevers, variërend van open rietland tot elzenbroekbos. Het is een kritische soort die de laatste decennia sterk in aantal is achteruitgegaan en waarschijnlijk uit veel gebieden is verdwenen. De verspreiding van deze soort is over het algemeen onvoldoende bekend.

Waterspitsmuis (*Neomys fodiens*)
Alde Feanen; november 2007.
Foto: R.M. Koelman – Zoogdierverseniging.

Bronnen bijlage

Bal, D., H.M. Beije, M. Fellingier, R. Haveman, A.J.F.M. van Opstal & F.J. van Zadelhoff, 2001. Handboek Natuurdoeltypen. Tweede, geheel herziene editie. Rapport Expertisecentrum LNV nr. 2001/020, Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, Wageningen.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2009. Besluit van de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van 28 augustus 2009, houdende vaststelling van geactualiseerde Rode lijsten flora en fauna. Besluit nr. 25344, Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag.

Zoogdierverseniging VZZ, 2007. Basisrapport voor de Rode Lijst Zoogdieren volgens Nederlandse en IUCN-criteria. VZZ rapport 2006.027; tweede, herziene druk. Zoogdierverseniging VZZ, Arnhem.